VERZONDEN 2 5 JAN 2019

PROVINCIE :: UTRECHT

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	24 januari 2019	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2018-1746	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	81DF861C	DOORKIESNUMMER	030-2583[redacted]
UW BRIEF VAN	31 oktober 2018	FAX	030-2583139
UW NUMMER	-	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	- voorschriften en beperkingen - overzicht planlocatie - mitigerende en compenserende voorzieningen - mitigerende en compenserende maatregelen	ONDERWERP	Ontheffing Wnb wijk Ondiep te Utrecht

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht op de aanvraag van 31 oktober 2018 van Loo Plan B.V., namens Stichting Mitros, om ontheffing in het kader van de artikelen 3.3 en 3.8 van de Wet natuurbescherming (hierna: wet).

I. Besluit

Gelet op het bepaalde in de wet, het Beleidskader Wet natuurbescherming en Verordening Natuur en Landschap hebben wij besloten u voor de periode vanaf de verzenddatum van dit besluit tot en met 31 december 2021:

ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.1, tweede lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen, van nesten en rustplaatsen van de gierzwaluw en huismus.

ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

Ontheffing te weigeren voor het opzettelijk storen van de gierzwaluw en de huismus aangezien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van deze soorten.

II. Omschrijving van de aanvraag

Mitros is voornemens onderhoudswerkzaamheden met energetische maatregelen (dakrenovatie en spouwmuur isolatie) uit te voeren bij de woningen in de Vinkertlaan en de Everard Zoudenbalchstraat (fase 1a) en sloop/nieuwbouw van de woningen bij de Omloop (fase 1b), beiden gelegen in de wijk Ondiep te Utrecht zoals weergegeven in bijlage 2 bij dit besluit.

Ontheffing is aangevraagd van de verbodsartikelen genoemd in de artikelen 3.1, tweede en vierde lid, van de wet voor wat betreft de gierzwaluw *(Apus apus)* en de huismus *(Passer domesticus)* en 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de wet voor wat betreft de gewone dwergvleermuis *(Pipistrellus pipistrellus)* voor de periode van 1 januari 2019 tot en met 31 december 2021.

III. Procedure

De aanvraag is afgehandeld overeenkomstig het bepaalde in afdeling 4.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht.

Domein Leefomgeving
Archimedeslaan 6
Postbus 80300, 3508 TH, Utrecht
Telefoon 030-2589[redacted]

Op 30 november 2018 en 7 januari 2019 is de aanvraag aangevuld.

IV. Toetsingskader

De gierzwaluw en huismus zijn beschermd ingevolge artikel 3.1 van de wet. De gewone dwergvleermuis is beschermd ingevolge artikel 3.5 van de wet.

V. Toetsing Ruimtelijke Ingreep

Motivering

Gierzwaluw

Binnen de planlocatie zijn bij de adressen Everard Zoudenbalchstraat 71 en Vinkertlaan 10 te Utrecht in totaal twee gierzwaluwnesten aangetroffen. De waargenomen laagvliegende, gierende gierzwaluwen bevestigen dit beeld. Door de renovatiewerkzaamheden in fase 1a zullen de nesten verloren gaan. Om tijdelijk het verlies van nestlocaties op te vangen, worden acht opbouwkasten aangebracht op de kopse kant van het complex aan de Omloop.

De werkzaamheden zullen voor het broedseizoen van het kalenderjaar 2019 afgerond zijn, waardoor verstoring voorkomen wordt. Tijdens de renovatiewerkzaamheden worden tevens twee permanente gierzwaluwkasten ingebouwd bij de locaties van de aangetroffen nesten.

In de nieuwbouwwoningen (fase 1b) zullen aan drie kopse kanten van woningblokken 15 permanente nestkasten ingebouwd worden (in totaal 45 nestkasten). Omdat deze op betrekkelijk grote afstand (130 tot 275 meter) tot de aangetroffen nesten in de planlocatie zijn gelegen, zullen de gierzwaluwen naar deze nieuwe locaties gelokt worden door in het broedseizoen lokgeluiden toe te passen en wordt nestmateriaal van de huidige locatie overgeplaatst naar de permanente nestkasten. Ondanks deze maatregelen worden door de werkzaamheden vaste nest- en rustplaatsen van de gierzwaluw beschadigd of vernield. Hiervoor is een ontheffing noodzakelijk.

Ten aanzien van de gevraagde ontheffing van het verbod genoemd in artikel 3.1, vierde lid, van de wet voor opzettelijke storing van de gierzwaluw merken wij op dat dit niet van toepassing is. Uit de aanvraag blijkt dat verstoring voorkomen wordt door buiten het broedseizoen te werken ten aanzien van nestlocaties van de gierzwaluw. Er zal hierdoor hooguit een tijdelijke verstoring van één of enkele individuen plaatsvinden van de gierzwaluw maar dit zal zeker geen nadelige invloed hebben op de staat van instandhouding. Gezien artikel 3.1, vijfde lid, van de wet, is ontheffingverlening niet aan de orde. De ontheffing wordt daarom niet verleend voor het opzettelijk verstoren van de gierzwaluw.

De staat van instandhouding van de gierzwaluw is landelijk gunstig[1]. De soort komt in steden en dorpen algemeen voor. Op grond van waarnemingen en literatuurstudie blijkt dat van de gierzwaluw verspreid over Utrecht vele verblijfplaatsen bekend[2] zijn. Gelet op de waarnemingen zijn er geen aanwijzingen dat Utrecht een afwijkend beeld geeft. Binnen de planlocatie is de gierzwaluw met slechts twee nesten in beperkte mate aanwezig. In de beoogde situatie worden ruimschoots nieuwe permanente nesten aangeboden waardoor de planlocatie na de werkzaamheden ook weer geschikt (en mogelijk geschikter) is voor de gierzwaluw. Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de gierzwaluw niet in gevaar door het uitvoeren van de werkzaamheden.

Huismus

Binnen de planlocatie zijn in totaal negen nesten van de huismus aangetroffen. Bij de renovatiewerkzaamheden in fase 1a gaan twee nesten verloren. Tijdens de sloopwerkzaamheden in fase 1b gaan ook zeven nesten verloren. Er vindt geen aantasting plaats van het leefgebied bij de te renoveren woningen.

Om het tijdelijke verlies van nestlocaties op te vangen, is in anticipatie hierop in een voorgaand werk (in zaak Z-WNB-RI-REG-2018-0332 – Nijenoord in de aanvraag omschreven), het dak van een blok met gestapelde bouw geschikt gemaakt voor de huismus. Omdat in het plangebied Nijenoord geen huismussen zijn aangetroffen, is voldoende duidelijk dat deze voorzieningen zijn getroffen om de nadelige effecten van dit project op voorhand te mitigeren. Omdat de afstand tot dit project meer dan 150 meter bedraagt, zijn als extra maatregel voor de huismussen rond december 2018 nog vier opbouwkasten noordwestelijk aangebracht aan de kopse kant van het complex aan de Omloop.

Voorafgaand aan de sloop in fase 1b zullen in 2019, naast de tijdelijke voorzieningen die al in het kader van de ontheffing bij Nijenoord zijn geplaatst, nog 14 'tijdelijke' voorzieningen in de directe omgeving van deze verblijfplaatsen noordwestelijk worden aangebracht aan de kopse kant van de woningen.

---

[1] https://www.sovon.nl/nl/soort/7950

[2] https://objectdesk.gemgids.nl/Publication/Site/402

De woningen met verblijfplaatsen van huismussen worden buiten de broedtijd (globaal van 1 maart tot half augustus) ongeschikt gemaakt. Er wordt ook zoveel mogelijk buiten het broedseizoen gewerkt, maar dit is gezien de omvang van het project niet bij alle woningen mogelijk. Indien de nesten voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt gemaakt zijn, zijn de sloop- of renovatiewerkzaamheden in het broedseizoen toegestaan.

In de nieuwbouw zullen 45 permanente huismuskasten worden ingebouwd die ook geschikt zijn als permanent verblijf voor huismussen. In de omgeving van de nieuwbouw is meer groen aanwezig dan bij de huidige verblijven. Achter het complex ligt een grote groenstrook en aan de voorkant van het complex staan veel struiken en geschikte bomen die voldoende schuilmogelijkheden bieden voor huismussen.

In de omgeving van de Omloop waar de 45 inbouwkasten komen, is meer groen aanwezig dan bij de woningen die gerenoveerd worden in fase 1a. Achter het complex ligt een grote groenstrook en aan de voorkant van het complex staan veel struiken en bomen. Er zijn daardoor voldoende schuilmogelijkheden voor huismussen. Daarnaast wordt in overleg met de woningstichting en de welstandcommissie gekeken hoe het leefgebied verder geoptimaliseerd kan worden door aanbrengen van klimplanten (bv. klimop). Wij hebben ten aanzien van het leefgebied van de huismus daarom een doelvoorschrift opgenomen. Ondanks deze maatregelen worden door de werkzaamheden vaste nest- en rustplaatsen van de huismus beschadigd of vernield. Hiervoor is een ontheffing noodzakelijk.

Ten aanzien van de gevraagde ontheffing van het verbod genoemd in artikel 3.1, vierde lid, van de wet voor opzettelijke storing van de huismus merken wij op dat dit niet van toepassing is. Uit de aanvraag blijkt dat verstoring voorkomen wordt door buiten het broedseizoen te werken ten aanzien van nestlocaties van de huismus, of deze worden buiten het broedseizoen ongeschikt gemaakt. Er zal hierdoor hooguit een tijdelijke verstoring van één of enkele individuen plaatsvinden van de huismus maar dit zal zeker geen nadelige invloed hebben op de staat van instandhouding. Gezien artikel 3.1, vijfde lid, van de wet, is ontheffingverlening niet aan de orde. De ontheffing wordt daarom niet verleend voor het opzettelijk storen van de huismus.

De landelijke staat van instandhouding van de huismus is door de SOVON als matig ongunstig beoordeeld[3]. Verspreid over Utrecht zijn vele verblijfplaatsen van huismussen bekend[4]. In de nieuwbouw is ruim gecompenseerd voor de nestplaatsen die verdwijnen en is er in de omgeving voldoende geschikt leefgebied aanwezig voor de huismus. Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de staat van instandhouding van de huismus niet in gevaar door het uitvoeren van de werkzaamheden.

Gewone dwergvleermuis
Binnen de planlocatie zijn van de gewone dwergvleermuis in totaal vier zomer- en zes paarverblijfplaatsen aangetroffen. Omdat (vorstvrije) paarplekken ook als tijdelijk winterverblijf of als winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt kunnen worden, kunnen individuele winterverblijven bij deze paarverblijven niet worden uitgesloten.

Tijdens de renovatiewerkzaamheden in fase 1a zullen één zomerverblijf en twee paarverblijven van de gewone dwergvleermuis verloren gaan. Om dit tijdelijke verlies aan verblijfplaatsen op te vangen zullen de 12 muurschalen die in de wijk Nijenoord (ontheffing verleend in de zaak Z-NB-RI-REG-2018-0332) geplaatst waren, niet verwijderd worden. Als permanente compensatie van de verblijven die verloren gaan, zullen tijdens de renovatie 12 muurschalen nagelvast op de kopse kanten van de woningen worden geplaatst.

Om doden tijdens de werkzaamheden zoveel mogelijk te voorkomen, worden verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt met behulp van exclusion flaps en/of wiggen. Door het nemen van de maatregelen wordt een negatief effect op de gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen of verzacht. Echter, door het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen worden gewone dwergvleermuizen verstoord, en door de verborgen levenswijze van deze soort is het niet geheel uit te sluiten dat één of enkele exemplaren van de gewone dwergvleermuis door de werkzaamheden zullen worden gedood. Daarnaast worden door de werkzaamheden verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis beschadigd en vernield. Ontheffing is dan ook noodzakelijk.

Tijdens de sloopwerkzaamheden (fase 1b) zullen de overige drie zomer- en vier paarverblijfplaatsen verloren gaan. Daarvoor zijn in december 2018 reeds 16 (uit de toegeleverde kaart blijkt 19) tijdelijke voorzieningen aangebracht in de vorm van muurschalen. Daarnaast zal fase 1b pas starten nadat de gewenningsperiode van fase 1a is verstreken (6 maanden) zodat de 12 muurschalen in de wijk Nijenoord ook in fase 1b als tijdelijke mitigatie kunnen dienen. Bij de nieuwbouwwoningen die in fase 1b worden gebouwd, wordt de spouwmuur toegankelijk gemaakt voor vleermuizen op alle kopse kanten van de woningen. Hierdoor worden tenminste acht spouwmuren toegankelijk

[3] https://www.sovon.nl/nl/soort/15910
[4] https://objectdesk.gemgids.nl/Publication/Site/402

gemaakt met een geschat leefoppervlak van 80 vierkante meter per spouw. Hiermee wordt voldoende gecompenseerd voor de verblijven en functies die verloren gaan.

De gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuissoort van Nederland en komt wijdverbreid voor. Er zijn dan wel geen duidelijke aanwijzingen voor een toe- of afname van de soort, maar aangenomen mag worden dat de gewone dwergvleermuis in een gunstige staat van instandhouding verkeert. In Utrecht zijn grote aantallen verblijfplaatsen bekend, waaronder één van de grootste massawinterverblijven van Nederland (de Inktpot). Omdat er inbouwvoorzieningen beschikbaar zijn voor de aangetroffen functies, zal het plangebied ook op de lange termijn onderdeel uit kunnen blijven maken van het verspreidingsgebied van de gewone dwergvleermuis. Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis niet in gevaar door het uitvoeren van de werkzaamheden.

Belang van de aanvraag
De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang van de 'volksgezondheid of openbare veiligheid' voor wat betreft de gierzwaluw en de huismus en op grond van het belang van de 'volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voor wat betreft de gewone dwergvleermuis.

In onderzoek is een consistente associatie gevonden tussen vocht in de woning en het voorkomen van luchtwegsymptomen zoals hoesten en piepen. Blootstelling aan vochtige woonomstandigheden of schimmel geeft een verhoogd risico op het ontstaan van astma, verergering van astma, luchtwegklachten en luchtweginfecties. Vochtproblemen in woningen ontstaan wanneer vochtige lucht door onvoldoende ventilatie blijft hangen. Dit vocht kan afkomstig zijn van bijvoorbeeld koken, douchen of afwassen. Sommige woningen hebben door een bouwkundig gebrek al vochtproblemen. Door gebouwen te renoveren zijn in het verleden afnames van vochtproblemen geconstateerd. Het Bouwbesluit, de Tabakswet en de Warenwet beogen allen een verbetering van het binnenklimaat. Het verbeteren van het binnenmilieu in woningen, scholen en kindercentra is dan ook één van de speerpunten van de overheid in de Nationale Aanpak Milieu en Gezondheid. Het renoveren van de projectwoningen draagt dan ook bij aan een verbetering van de volksgezondheid. Bovendien zal door de isolerende werkzaamheden de emissie van deze woningen omlaag gebracht worden, waarmee op kleine schaal wordt bijgedragen aan het terugdringen van de klimaatverandering. Dit doel is gevat in het Convenant Energiebesparing Huursector, waaraan ook de ontheffinghoudende corporatie zich verbonden heeft.

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat de belangen van de volksgezondheid of openbare veiligheid voor wat betreft de gierzwaluw en de huismus en op grond van het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten voor wat betreft de gewone dwergvleermuis voldoende onderbouwd zijn om opzettelijk verstoren en opzettelijk beschadigen, vernielen, van nesten en rustplaatsen van de gierzwaluw en huismus en opzettelijk doden, opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis te rechtvaardigen.

Alternatievenafweging
De werkzaamheden zijn locatiespecifiek en kunnen niet elders worden uitgevoerd; de werkzaamheden elders uitvoeren zou er immers niet toe leiden dat de projectwoningen gerenoveerd worden. De werkzaamheden niet uitvoeren zou ertoe leiden dat de woningen leeg komen te staan en in verval raken, waarbij de verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis ook verloren zouden gaan (door verval, dan wel door uiteindelijke sloop). Door zoveel mogelijk te kiezen voor renovatie in plaats van sloop wordt het negatieve effect op de gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk ingeperkt. Bij de gebouwen die gesloopt worden, wordt maatwerk in de nieuwbouw toegepast zodat de planlocatie zo geschikt mogelijk wordt opgeleverd voor de soorten. In de uitvoering is optimaal rekening gehouden met de aanwezigheid van de gewone dwergvleermuis. Zo worden er meer (inbouw)voorzieningen getroffen dan strikt noodzakelijk, en worden er maatregelen getroffen om verstoring en doding zoveel mogelijk te voorkomen. Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven mogelijk die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

VI. Conclusie
Gelet op het voorgaande verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.3 en 3.8 van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden, deze treft u aan in de bijlage bij dit besluit.

VII. Bezwaar
U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb- adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:
- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op het moment van bekendmaking door uitreiking of verzending aan de aanvrager. Van het besluit wordt mededeling gedaan op de website www.officielebekendmakingen.nl

IX. Overleg en informatie

Er kan tevens vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of milieudienst, als u dit nog niet heeft gedaan.

Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583[redacted]

Voor meer informatie verwijzen wij u naar onze website www.provincie-utrecht.nl.

X. Verzending

Dit besluit wordt verzonden aan de aanvrager van de ontheffing. Een afschrift van deze ontheffing wordt verzonden aan RUD Utrecht, Postbus 85242, 3508 AE Utrecht.

Hoogachtend,
[redacted]cht,

Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Leefomgeving

ONTHEFFING

Naar aanleiding van het verzoek van Loo Plan B.V. op 31 oktober 2018, namens Stichting Mitros en de aanvulling hierop van 30 november 2018 en 7 januari 2019, gelet op de artikelen 3.3 en 3.8 van de Wet natuurbescherming,

Verlenen Gedeputeerde Staten van provincie Utrecht hierbij aan:
Naam: Stichting Mitros
Adres: Postbus 8217
Postcode en woonplaats: 3503 RE Utrecht

Ontheffing 81DF861C voor het tijdvak vanaf de verzenddatum van dit besluit tot en met 31 december 2021

van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, tweede lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen, van nesten en rustplaatsen van de gierzwaluw *(Apus apus)* en huismus *(Passer domesticus)* en artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis *(Pipipstrellus pipistrellus)*.

Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft de aangegeven woningen in de wijk Ondiep in Utrecht zoals weergegeven in de overzichtskaart in bijlage 2.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of via servicebureau@provincie-utrecht.nl indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
6. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient (aanvullend) de volgende aspecten te omschrijven:
    a. Omschrijving van het plangebied, inclusief kaart;
    b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
    c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
    d. Wie is de begeleidend ecoloog (inclusief contactgegevens);
    e. Welke activiteiten zijn/worden door de ecoloog begeleid;
    f. Hoe er wordt/is omgegaan met onverwachte (beschermde) soorten binnen het plangebied.
7. De ontheffinghouder dient, twee weken voorafgaand aan de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen, het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig in te vullen op https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in voorschrift 6 bijgevoegd te zijn.
8. Tijdens de werkzaamheden dient een logboek te worden bijgehouden. In het logboek dienen gemaakte ecologische keuzes vastgelegd te worden zoals goedkeuring / vrijgeven door een ecoloog, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol en gekozen mitigerende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften 10 tot en met 19, geregistreerd.
9. Na afronding van de werkzaamheden dient u het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb. Het logboek zoals omschreven bij voorschrift 8 dient bijgevoegd te worden.

Specifieke voorschriften

10. De maatregelen, genoemd in hoofdstuk 10, fase 1a en 1b, van het document: *Activiteitenplan, Planmatig onderhoud en sloop Wijk Ondiep, deel 2 (4101) Utrecht, Looplan, 31 oktober 2018*, alsmede de permanente mitigatie zoals omschreven en weergegeven onder 5, 6 en 8 van de aanvullingenbrief van 30 november 2018, alsmede de tijdelijke voorzieningen zoals weergegeven in de kaart bij de aanvullingen van 7 januari 2019 (zie bijlage 3) alsmede de maatregelen in hoofdstuk 2 en de paragraven 3.1.5, 3.1.6, 3.2.2, 3.2.3, 3.3.3 en 3.3.6 genoemd in het maatregelenboek (bijlage 7 bij het activiteitenplan) dienen te worden opgevolgd.
11. Werkzaamheden die verblijven van de gewone dwergvleermuis aantasten, dienen pas aan te vangen wanneer na aanbrengen van de exclusion flaps en de wiggen onder de dakpannen tenminste drie dagen verstreken zijn waarbij de avondtemperatuur tenminste 10°C was. De goede werking van de flaps dient op een geschikt moment (tenminste drie dagen na plaatsing en tijdens invliegmomenten van de gewone dwergvleermuis: vanaf één uur voor zonsopkomst) gecontroleerd te worden.
12. De renovatiewerkzaamheden tijdens fase 1a mogen pas beginnen nadat zes maanden verstreken zijn na realisatie van de permanente voorzieningen in het project Nijenoord, zoals verleend in de Wet natuurbescherming ontheffing (besluit nummer 81CEFDCE) van 11 juni 2018. Het formulier einde werkzaamheden van het project Nijenoord dient daartoe bij de melding start werkzaamheden van fase 1a bijgevoegd te zijn.
13. De sloopwerkzaamheden in fase 1b mogen pas zes maanden na plaatsing van de 16 (19 op kaart) tijdelijke muurschalen en de realisatie van de 12 permanente muurschalen in fase 1a aanvangen.
14. De 12 tijdelijke muurschalen van het project Nijenoord en de 16 (19 op kaart) tijdelijk in het plangebied aangebrachte muurschalen, dienen gedurende tenminste zes maanden na realisatie van de permanente voorzieningen in fase 1b (acht openingen naar spouwmuren) aanwezig te blijven. Na deze periode mogen de muurschalen verwijderd worden, mits die niet door een vleermuis in gebruik is.
15. De 12 permanente muurschalen die in fase 1a zijn aangebracht, dienen nagelvast in de kopgevels te worden aangebracht, zodanig dat deze niet handmatig verwijderd kunnen worden.
16. U dient de tijdelijke en permanente voorzieningen te onderhouden en te herstellen indien noodzakelijk (bijv. bij stormschade en/of ander verval).
17. De spouwmuren die ten behoeve van permanente mitigatie voor de gewone dwergvleermuis toegankelijk zijn gemaakt dienen aanvullend op paragraaf 3.3.6 van het maatregelenboek te voldoen aan de volgende criteria:
    a. De vleermuizen moeten los aan één kant kunnen hangen in de spouwmuur. Daartoe dient de spouwmuur zodanig breed te zijn dat de vleermuis de keuze heeft om of aan de zijde van de buitenmuur of aan de zijde van de binnenmuur te zitten. Hieraan is voldaan indien de spouwruimte tenminste 2 cm breed is.
    b. De spouwmuur moet aan beide kanten voorzien zijn van ruw materiaal waaraan de vleermuizen kunnen blijven hangen.
18. Bij het plaatsen van de tijdelijke en permanente nestplaatsen voor de huismus dient voldoende geschikt leefgebied in de directe nabijheid aanwezig te zijn. Dit leefgebied dient te bestaan uit voldoende dekkingsmogelijkheden, foerageergebied, drinkwater en de mogelijkheid tot het nemen van stofbaden.
19. Het gebruik van lokgeluiden in de periode van 1 juni tot en met 15 juni, ten aanzien van de gierzwaluw, dient jaarlijks herhaald te worden, totdat ten minste één gierzwaluwpaar per cluster van 15 nieuwe inbouwkasten is aangetroffen bij twee (van de drie) clusters.
20. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. De deskundige dient in ieder geval op het moment van de start van werkzaamheden aanwezig te zijn.
21. Deze ontheffing kan worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.
22. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of via servicebureau@provincie-utrecht.nl.

Bijlage 2: Overzicht planlocatie

Bijlage 3: Mitigerende en compenserende voorzieningen

Tijdelijke voorzieningen (kaart in bijlage bij aanvullingen van 7 januari 2019)

Vogelvides mitigatie voor huismus in Nijenoord

Permanente mitigatie huismus, gierzwaluw en vleermuizen

Bijlage 4: Mitigerende maatregelen

Activiteitenplan maatregelen fase 1a en 1b.

Fase 1a

Soort	Resultaat inventarisatie	Effecten op aangetroffen soorten	Tijdelijke mitigatie	Ongeschikt maken of wegvangen/verjagen ruim vóór de ingreep	Vermijden gevoelige perioden en wegvangen/verjagen tijdens ingreep	Creëren alternatieve nest- en verblijfplaatsen ná ingreep
Gewone dwergvleermuis	1 paarverblijf 2 zomerverblijven	Verdwijnen huidige verblijfplaatsen. Wijziging toegang huidige verblijfplaats. Verstoring huidige verblijfplaats.	4 muurschalen (Schwegler 2FE). 8 opbouwvoorziening boomkast (Schwegler 1F) (reeds geplaatst).	Zomer- en paarverblijven; mix van exclusion flaps én wiggen pannendaken (tocht), bij plaatsen steiger.	Deels wordt gewerkt buiten de gevoelige periode, anders effecten tot verstoring beperken door vroegtijdig ophangen permanente voorzieningen.	12 muurschalen (Schwegler 2FE, of vergelijkbaar)
Huismus	2 nesten		4 uitwendige gierzwaluwkasten (type NKGZ08 of vergelijkbaar). Voorzieningen uit ontheffing Nijenoord.	Waar gewerkt wordt tussen 1 maart en 15 augustus huidige verblijfplaatsen en potentieel geschikte verblijfplaatsen ongeschikt maken.	Zo veel als mogelijk, anders opvangen door vroegtijdig plaatsen permanente voorzieningen.	Inbouwkasten; 2 stuks gierzwaluwen (Vivara Pro 1B GZ 01 of vergelijkbaar)
Gierzwaluw	2 nesten		8 uitwendige gierzwaluwkasten (type NKGZ08 of vergelijkbaar).	Niet van toepassing.	Werken buiten periode dat de dieren in Nederland zijn.	

Fase 1b

Soort	Resultaat inventarisatie	Effecten op aangetroffen soorten	Tijdelijke mitigatie	Ongeschikt maken of wegvangen/verjagen ruim vóór de ingreep	Vermijden gevoelige perioden en wegvangen/verjagen tijdens ingreep
Gewone dwergvleermuis	3 paarverblijven 4 zomerverblijven	Verdwijnen huidige verblijfplaatsen. Wijziging toegang huidige verblijfplaats. Verstoring huidige verblijfplaats.	20 muurschalen (Schwegler 2FE). 8 opbouwvoorziening boomkast (Schwegler 1F) (reeds geplaatst).	Zomer- en paarverblijven; mix van exclusion flaps én wiggen pannendaken maken gaten / inblazen lucht (tocht), bij plaatsen steiger.	Deels wordt gewerkt buiten de gevoelige periode, anders effecten tot verstoring beperken door vroegtijdig ophangen permanente voorzieningen.
Huismus	7 nesten		14 uitwendige gierzwaluwkasten (type NKGZ08 of vergelijkbaar)	Waar gewerkt wordt tussen 1 maart en 15 augustus huidige verblijfplaatsen en potentieel geschikte verblijfplaatsen ongeschikt maken.	Zo veel als mogelijk, anders opvangen door vroegtijdig plaatsen permanente voorzieningen.
Gierzwaluw	Geen		-	-	-

Maatregelen aanvullingenbrief 30 november 2018

5. **3*15 inbouwkasten bij nieuwbouwwoningen**

   De 45 kasten worden verdeeld over twee kopse kanten (15 per kopse kant).
   De Vivara Pro 1B GZ 03 inbouwkast is ook geschikt voor huismussen. Wij hebben een voorbeeld toegevoegd uit het Waterkwartier te Nijmegen. Hier zijn 18 inbouwkasten gerealiseerd bij één woning. Binnen een aantal jaar waren alle inbouwkasten (minus 1) bezet door huismussen. In de omgeving van het huis in het Waterkwartier is weinig openbaar groen aanwezig. Er staan enkele bomen en er ligt een parkje nabij die als schuilgelegenheid voor huismussen kunnen dienen.

In de omgeving van de Omloop waar de 45 inbouwkasten komen, is meer groen aanwezig. Achter het complex ligt een grote groenstrook en aan de voorkant van het complex staan veel struiken en bomen. Er zijn dus voldoende schuilmogelijkheden voor huismussen.

Optimalisatie zou mogelijk zijn door het aanbrengen van klimplanten (bv. klimop), maar omwille van onderhoud en mogelijke aantasting van de constructie heeft dit niet de voorkeur van Mitros. Er wordt nog gekeken naar plaatsing van een klimrek, waarbij de planten zich niet aan de muur hechten; maar op dit detailniveau bevindt de uitwerking zich nog niet en is o.a. afhankelijk van de welstandscommissie.

Het is bekend dat de aan te brengen voorzieningen/kasten vaak eerst worden gebruikt door huismussen, en dat na verloop van tijd de gierzwaluw zich vestigt. Voor de gierzwaluwen zou een weelderige begroeiing op de gevel juist tot problemen kunnen leiden. Een beperkte constructie met een klimplant zou hierin prima passen.

6. Hoe komen de gierzwaluwen bij de nieuwbouw en waarom niet meer plaatsen bij het oude nest?

Voor de gierzwaluw worden voor het broedseizoen 2 inbouwkasten geplaatst op de nestlocaties van de gierzwaluw. Tevens worden er 8 tijdelijke uitwendige gierzwaluwkasten aangebracht op de kopse kant van het complex aan de Omloop (zie bijlage 4 Activiteitenplan). De gierzwaluwen worden naar de permanente mitigatie gelokt d.m.v. het afspelen van geluid in de periode 1 juni – 15 juni. Omdat de laagbouwwoningen minder geschikt zijn voor